

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ ПРИКАРПАТСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Івано-Франківський фаховий коледж

Циклова комісія професійної та практичної підготовки
(спеціальності «Дизайн»)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ

ДИСЦИПЛІНИ

ШРИФТИ

Освітньо-професійна програма «ДИЗАЙН»
Спеціальність **022**
Галузь знань **02 Культура і Мистецтво**

Затверджено на засіданні
циклової комісії

Протокол № 1
Від 28 серпня 2023р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	ШРИФТИ
Викладач (-і)	Французенко Тетяна Іллівна
Контактний телефон викладача	0504333256
Е-mail викладача	tetiana.frantsuzenko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Синхронна комунікація відбувається згідно розкладу занять-стаціонарно. Асинхронна комунікація здійснюється в аудиторії впродовж усього процесу вивчення дисципліни, у межах робочого часу.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “Шрифти”, складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки молодшого бакалавра галузі 02 “Культура і мистецтво” спеціальності 022 “Дизайн”.</p> <p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є : вивчення навчальної дисципліни “Шрифти” – шрифти: рукописні, друкарські, мальовані, та шрифтова композиція.</p> <p>Курс шрифтів для спеціальності «Дизайн» розвиває професіоналізм, художній смак, слугує методом вивчення шрифтової культури, є засобом оволодіння практичних навичок, інструментом художньо-дизайнерської творчості.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни « Шрифти» є:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● формування і розвиток високопрофесійного спеціаліста в галузі дизайну; ● розвиток досконалої шрифтової культури, професійної графічної мови; ● формування творчого підходу до виконання шрифтових композицій; ● розвиток у здобувача художнього смаку, фантазії, і як результат сформувати гармонійно і творчо розвинену особистість, без якої неможлива творча діяльність дизайнера; <p><i>Основними завданнями вивчення дисципліни « Шрифти» є:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● оволодіння певною системою теоретичних знань та практичних навичок написання текстів різними видами шрифтів; ● ознайомлення здобувачів з основними поняттями шрифтової культури; 	

- вивчення історії виникнення і розвитку писемності;
- ознайомлення з різноманітними видами шрифтів і відмінністю між ними;
- формування вмій та навичок накреслення шрифтових знаків, компоновкою текстів, створення шрифтових композицій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- історію виникнення та розвитку писемності;
- назви та відмінності римського, готичного та ін. рукописних видів письма;
- історію виникнення та правила написання гуманістичного курсиву;
- історію розвитку та найкращі історичні взірці шрифтів;
- історія розвитку кириличного письма;
- історію та особливості написання скоропису;
- основні терміни та поняття шрифту;
- засоби побудови шрифту типу «Антиква»;
- основні вимоги до шрифту в системі візуальних комунікацій;

Вміти:

- писати рукописні шрифти: курсив, скоропис та ін.;
- створити власний акцидентний шрифт;
- створювати шрифтові композиції;
- використовувати набуті знання у своїй подальшій дизайнерській діяльності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність.

Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі дизайну або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів дизайну та характеризується певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності.

ЗК 1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 5 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 7 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 8 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні компетентності.

СК 1 Здатність застосовувати теоретичні знання в області мистецтва та дизайну, враховувати традиційні та сучасні культурно-мистецькі процеси й практики у власній професійній діяльності.

СК 2 Здатність візуалізувати творчі задуми при створенні об'єктів дизайну.

СК 3 Здатність застосовувати засоби та прийоми формоутворення, макетування та моделювання об'єкту для втілення дизайнерської ідеї.

СК 4 Здатність вибирати техніки та/або технології створення об'єктів дизайну у відповідних матеріалах, розуміючи екологічні наслідки своєї професійної діяльності та обґрунтовувати свій вибір.

СК 5 Здатність використовувати програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.

СК 6 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт на всіх етапах розробки об'єкту (продукту) дизайну.

СК 7 Здатність здійснювати професійну діяльність відповідно до актів законодавства та міжнародних стандартів (за наявності).

СК 8 Здатність здійснювати міжособистісну, соціальну та професійну комунікацію в процесі виконання професійних завдань.

СК 9 Здатність проявляти ініціативу та креативні підприємницькі навички.

СК 10 Здатність планувати та управляти процесом виконання дизайнерського завдання. СК 11 Здатність до професійного просування власних творчих компетентностей на ринку праці.

СК 12 Здатність презентувати результати власної та/або командної творчої діяльності, у тому числі продукт дизайну перед різними аудиторіями.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин 90				
Ознаки навчальної дисципліни					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний /вибірковий		
8	022 Дизайн	4	нормативний		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Літера тура	Завдання, год.	вага оцінки	Термін виконання
Тема1. Історія світової писемності. 1.Грецьке письмо. Римське письмо капітальне квадратне, рустика, унціальне.	Лекційне, практичне	4,5,10	8		

2. Готичні види письма: текстура, фрактура, ротунда.	Лекційне, практичне	2,10	3		
3.Ренесанс. Історія розвитку шрифту типу "Антиква".	Лекційне, практичне	2,10	2-3		
4.Слов'янська писемність. Кирилиця, глаголиця.	Лекційне, практичне	11			
5. Стили оформлення давньоруських рукописів.	Лекційне, практичне	11			
6.Види письма: устав, напівустав, скоропис, в'язь	Лекційне, практичне	12,4			
Тема 2. Мальовані шрифти, друкарські шрифти.	Лекційне, практичне	10			
1.Історія розвитку друкарських шрифтів.	Лекційне, практичне	11			
2.Декоративні шрифти. Ініціали.	Лекційне, практичне	3,6			
Тема 3. Шрифтові композиції.	Лекційне, практичне	10,11, 12			
1.Створення шрифтових композицій.	практичне	3,7,10			
2.Образно - - асоціативна композиція.	практичне	3,7,10			
6. Система оцінювання практики					
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів, що регламентовані в університеті.				
Умови допуску до підсумкового контролю	Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf				

Підсумковий контроль	Форма контролю Залік форма здачі - практичні творчі роботи
----------------------	--

7. Політика навчальної дисципліни

Практичні роботи

Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»
https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf

Академічна доброчесність

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника
<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі відвідують лекції і практичні заняття.

Положення про розробку основних документів з організації освітнього процесу у

Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Нова Редакція
[tps://https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-OOP.pdf](https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-OOP.pdf).

Неформальна освіта зараховується згідно - ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника
<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Карр А. Schriftkunst. Dresden: Kunst, 1985. 473 p.
2. Йончев В. Шрифть през вековете. 3-то вид. София : Български художник, 1974. 410 с.
3. Губаль, Б. І. Композиція в дизайні. Одно-, дво- і тривимірний простір [Текст]: навч. посіб. / Богдан Іванович Губаль ; за ред. проф. Є. А. Антоновича. – Рек. МОН. – Тернопіль : ПЦ Матвей 2011. – 240 с. – ПНУ. – 30,00
4. Куленко М. Мистецтво шрифту : навч. посібник. Кн. 1. Київ : Альтерпрес, 2015. 140 с.
5. Куленко М. Мистецтво шрифту : навч. посібник. Кн. 2. Київ : Альтерпрес, 2015. 156 с.
6. Куленко, М. Я. Основи графічного дизайну [Текст] : підручник / М. Я. Куленко. – К. : Кондор, 2006. – 492 с. – 42,00
7. Лесняк В. Акцидентный шрифт: 75 оригинальных шрифтов. Харьков : Колорит, 2004. 140 с.
8. Лесняк В. Графический дизайн: основы профессии. Київ : Биос Дизайн Букс, 2009. 416 с.
9. Лесняк В. Модернистские и постмодернистские шрифты: 44 оригинальных шрифтов. Харьков : Колорит, 2006. 148 с.
10. Михайленко В. Є., Яковлев М. І. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення): навч. посіб. Київ : Каравела, 2015. 304 с
11. Проненко Л. И. Калиграфия для всех. К : Книга, 1990. 248 с.
12. Різник М. Г. Письмо і шрифт : навч. посібник. Київ : Вища школа, 1978 . 150 с.

Викладач

Французенко Т.І. викладач вищої категорії

